

Strategie zvládání zátěže v období léčby a rekonvalescence u onkologických pacientů zapojených do patientských skupin

Olga Klepáčková, Milan Tomka

Katedra sociální práce, Vysoká škola polytechnická Jihlava

Problematika individuálních strategií zvládání zátěže pacientů patří k výzkumným zájmům v rámci celosvětového trendu rozvoje psychoonkologie a psychosociální podpory v onkologii. Implementace poznatků do ošetrovatelské péče může podpořit efektivnější plánování a naplňování potřeb pacienta v duchu holistického přístupu, který tvoří pilíř moderní péče orientované na člověka. Článek představuje výsledky pilotního výzkumu zaměřeného na strategie zvládání zátěže a obtížných životních situací v období léčby a rekonvalescence u onkologických pacientů zapojených do patientských skupin zasazené do kontextu ošetrovatelství v onkologii.

Klíčová slova: strategie zvládání, psychoonkologie, ošetrovatelství, psychosociální podpora, patientské skupiny.

Coping strategies during treatment and recovery among oncology patients engaged in patient groups

The research of individual patient coping strategies is a topic of interest in the current global trend of developing psycho-oncology and psychosocial support in oncology. Implementing knowledge in nursing care can support more effective planning and meeting patient needs in line with a holistic approach, which is central to modern person-centered care. This article presents the findings of a pilot study focused on coping strategies for difficult life situations during treatment and recovery among oncology patients engaged in patient groups within the context of nursing in oncology.

Key words: coping strategies, psycho-oncology, nursing, psychosocial support, patient groups.

Úvod

Strategie zvládání zátěže a obtížných životních situací, které onkologičtí pacienti uplatňují v období nemoci a rekonvalescence, patří v současné době mezi aktuální témata psycholo-onkologie i odborníků dalších specializací zapojených do komplexní onkologické péče. Snaha o hlubší porozumění fungování onkologických pacientů z hlediska uplatňovaných strategií zvládání je důležitým krokem k lepšímu pochopení jejich celkového fungování a kvality života i efektivnějšímu zacílení intervencí včetně těch v oblasti ošetrovatelství (1–9). Problematika strategií zvládání úzce souvisí s pojmem *kvalita života ve vztahu ke zdraví* (HRQoL), který je v současnos-

ti uznávaný jako druhý nejdůležitější ukazatel účinnosti a úspěšnosti onkologické léčby (8). Není výjimkou, že pacienti čelí zátěži spojené s onemocněním a současně se potýkají s mnoha dalšími závažnými problémy v sociálním fungování. Tato kumulovaná zátěž ovlivňuje i jejich volbu a využívání strategií zvládání a představuje nejen rizikový faktor s ohledem na vývoj zdravotního stavu, ale také důležitý aspekt při posouzení celkové psychosociální zátěže a míry psychosociální adaptace pacienta. Prožívaná zátěž a její zvládání v důsledku významně ovlivňuje i postoj pacienta k onemocnění a léčbě, motivaci, míru jeho emoční tísně nebo existenciálního distresu, či vztah se zdravotnickým

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

Podpořeno ze Studentské grantové soutěže 2024 s reg. č. INT/2024/0002.

Cit. zkr: *Onkologie*. 2025;19(1):46–49
<https://doi.org/10.36290/xon.2025.011>
Článek přijat redakcí: 3. 11. 2024
Článek přijat k tisku: 3. 1. 2025

Bc. Olga Klepáčková
klepac03@student.vspj.cz